

Magozwe

Magozee

✎ Lesley Koyi

👤 Wiehan de Jager

📖 Demoze Degefa

🗣️ oromo / nynorsk

📊 nivå 5

Magaala Nyiroobii irraa fagooti ijooleen mana dhabiyiin manaan ala jiraata turan. Guyyaa maraa akkuma dhufite kessumessu. Guyyaa ganama tokko ijooleen kun afaa irra rafanii bulan marachu jalqaban. Akka isaaniti hinqorrinee waan garagaraa boobesanii o'ifatu. Magozeen garee ijoole kana kessa namtokko dha. Magozeenis umriidhan isa xiqqa ture.

...

I den travle byen Nairobi, langt frå det trygge livet heime, budde det ein gjeng heimlause gutar. Dei tok kvar dag akkurat som han kom. Ein morgon pakka gutane saman mattene sine etter at dei hadde sove på det kalde fortauet. For å fordriva kulda laga dei eit bål av søppel. Ein av gutane i gjengen var Magozwe. Han var den yngste.

Yeroo matiin isaa du'u Magozee wagaa shan qofa ture.
Magozeenis essumaa isa wajjiiin jirachuf bira dhaqee.
Namni kuni garau mucaa kanaf bayee hindhimamee.
Magozeedhat nyataa gahaa hinkenninet. Mucichi garu
hojii bayee akka hojaatu godhe.

...

Da Magozwe sine foreldre døydde, var han berre fem år.
Han drog for å bu med onkelen sin. Denne mannen
brydde seg ikkje om barnet. Han gav ikkje Magozwe nok
mat. Han tvinga guten til å jobba hardt.

Yeroo Magozee gaafi kasuu essumina isa isa tumaa. Yeroo immo Magozeen gara mana barnoota nandeema jedhe gaafatu, essumini isaa akan jedhe: “Bayee raata’a waan tateef barumsi sif galu hindanda’u.” Wagga sadi booda Magozee mana essuma isa dhisee deeme. Daandi gubba jirachu calqabee.

...

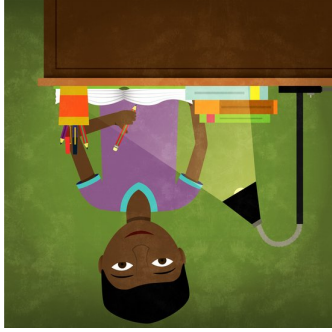
Viss Magozwe klaga eller stilte spørsmål, slo onkelen hans han. Når Magozwe spurde om han kunne gå på skulen, slo onkelen hans han og sa: “Du er for dum til å lære noko som helst.” Etter tre år med denne behandlinga rømde Magozwe frå onkelen sin. Han byrja å bu på gata.

Magozeen oddoo kessa ta’ee kitaabaa mana magarisaa irra argatee san dubbisaa. Tomaas dhufee mal godhaa jirta jedhe isa gafate. “Wa’ee mal dubistaa?” “Wa’ee mucaa barsiisaa ta’eti,” jedhe Magozeen. “Maqaan mucaa sani enyuu dha?” jedhe Tomaas. “Maqaan isaa, Magozee,” jedhama.

...

Magozwe sat på tunet ved huset med det grønne taket og las ei barnebok frå skulen. Thomas kom og sat seg ved sida av han. “Kva handlar forteljinga om?” spurde Thomas. “Ho handlar om ein gut som vert lærar”, svara Magozwe. “Kva heiter guten?” spurde Thomas. “Han heiter Magozwe”, svara Magozwe med eit smil.

Magozeen barmusaa calqabee garu barmusi itti cimée.
Bayee dubati hafee ture. Yeroo tokko tokko dhisilee
yaada. Garuu wa'ee paylata fi taphaata kubbaa milaa
yeroo yaddu immo yada isaa jijjira. Mana barmusaa
kessaa hinbanee.

...

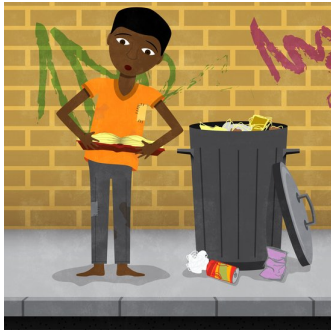
Magozwe byrja pa skulen, og det var vanskeleg. Han
hadde mykje a ta att. Av og til ville han gje opp. Men han
tenkte pa piloten og fotballspelaren i barneboekene. Som
dei gav han ikkje opp.

Jiruun dandi! gubba hamaa ture. Ijoolleen waan nyaatan
argachuuf bayee dhama'aa turan. Ijollen kun yeroo
tokko tokko nihidhaamu, nitumaamus. Yeroo dhibaman
namni isaan gargaruu hinturre. Gareen kun! kan jiraatu
mallaqa kadhhaafi meshaale xixinnno gurguratuuni.
Jireenya isaani irra caala kan hammesse waldhanis
gareen kun! garee biraa wajjiiin qabudha.

...

Livet pa gata var vanskeleg, og dei fleste gutane sleit
kvar dag berre for a finna mat. Nokre gonger vart dei
arrestert, andre gonger vart dei slatt. Naar dei vart sjuke,
var det ingen som kunne hjelpe dei. Gjengen var
avhengig av dei faa pengane dei fekk fraa a tigga og fraa a
selja plast og anna til resirkulering. Livet var enda
vanskelegare pa grunn av slasskampar med
rivaliserande gjengar som ville ha kontroll over delar av
byen.

Guyyaa tokko Magozee yeroo qawwaa balfa kessa yeroo ilaalu kitaaba senaa duloomaa tokko argate. Kitaabicha qulqullesse keeshaa isa kessa godhate. Guyyaa sana irra caalqabee kitaabicha banee suraawan adda adda ilaala ture. Kitaabicha akka itti dubbisu hinbeeku ture.

...

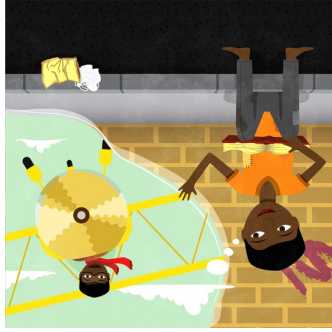
Ein dag medan Magozwe leitte i nokre søppelbøtter, fann han ei gammal fillete barnebok. Han fjerna møkka frå ho og la den i sekken sin. Kvar påfølgjande dag tok han ut boka og såg på bileta. Han visste ikkje korleis han skulle lesa orda.

Haaluma kanan Magozeen lafa hara'a sana dhagee mana doqiyye sana kessa gale. Namoota lama wajjiin kutaa tokko kessaa walwajjiin jiratan. walmaa galatti ijoollee 10 mana sana kessa gala. Anitee, sisii fi abbaa manaa ishee, saree 3 fi addurre tokko fi ra'ee dullooma taokko mana sana kessa gala.

...

Dermed flytta Magozwe inn i eit rom i eit hus med grønt tak. Han delte rommet med to andre gutar. Til saman var det ti born som budde i det huset. Saman med tanta Cissy og mannen hennar, tre hundar, ein katt og ei gammal geit.

Suuraawan sun wa'ee mucaa paylata ta'uf fedhii qabu
akkamit akka guddate agarsiisa. Magazeenis paylata
ta'uf yaddan balali'ee. Yeroo tokko tokko akkan mucaa
seenaa sanati of ilaala,

...

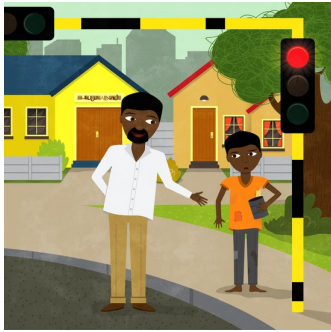
Bilata fortalde forteljinga om ein gut som voks opp til å
verta pilot. Magozwe brukte å dagdrøyma om å verta
pilot. Nokre gonger innbilte han seg at han var guten i
forteljinga.

Sodaa isas Tomaasit himée. Yeroo dheera booda Tomaas
jiruun lafa hara'a kanati mishaa akka ta'u itti himé.

...

Han snakka om det han var redd for med Thomas. Med
tida forsikra mannen guten om at livet kunne verta betre
på den nye staden.

Guyyaan bayee qorraa dha yeroo Magazeeen kara gubba dhabate kadhatu. Namni tokko itti kiiqee akan jedheen,” Ashamaa, ani Tomaas jedham. Ani lafa ati waan nyaatu argatutaan hojadha.” Namni kunis karkaan gara mana kelloo kan gubbaan isaa dokiyyee ta’ee it agarsisee.” Bakka mana sana dhaqtee akka nyaata argatu abdiin qaba?” jedhe gafatee. Magazzenis yeroo tokko gara manichaa yeroo biraa immo gara namichaa ilaale. “Akka tasa,” jedhe gara mannicha deeme.

...

Det var kaldt og Magozwe stod langs vegen og tagg. Ein mann gjekk bort til han. “Hei, eg heiter Thomas. Eg bur i nærleiken, på ein stad der du kan få deg noko å eta”, sa han og peikte på eit gult hus med blått tak. “Eg håpar du dreg dit for å få deg litt mat?” spurde han. Magozwe såg på han, og deretter på huset. “Kanskje”, sa han og gjekk.

Magozeenis wa’ee iddoo hara’a kana fi wa’ee gara mana barnoota deemu ittiyada ture. Yoo wanti essumni isaa jedhe sirri ta’e garuu inni barachuu hodadhabee? Yoo lafa hara’a kanati issa rukutan? Bayee sodaate. “Gara gubba jirachu wayya ta’a jedhe yaade.”

...

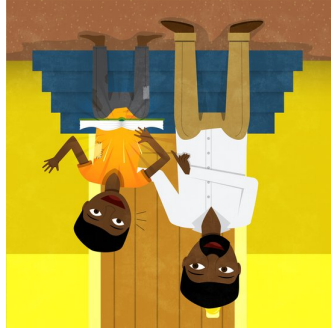
Magozwe tenkte på denne nye staden og på å gå på skulen. Kva om onkelen hans hadde rett og han var for dum til å læra noko? Kva om dei slo han på denne nye staden? Han var redd. “Kanskje det er betre å bu på gata”, tenkte han.

Omkring Magozwes tiande fødselsdag gav Thomas han ei ny barnebok. Det var forteljinga om ein landsbyggt som voks opp til å verta ein berømt fotballspelar. Thomas las den forteljinga for Magozwe mange gonger, heilt til han ein dag sa: "Eg synest det er på tide at du går på skulen og lærer å lesa. Kva synest du?" Thomas forklarte at han visste om ein stad der born kunne bu og gå på skule.

...

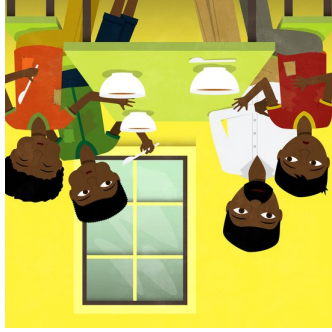
Wogga kurnaffa Magozee irrati, Tomaas kitaaba seenaa tokko kennef. Kitaabichis wa'ee mucaa badiyya tokko kan guddate taphaata kubba milaa ta'eedha. Tomaasis seenaa kana yeroo bayee dubbiseef, akkan jedheen, Amma yeroo ati mana barmusaa dhaqixee dubbisufi barrassu barrachuu qabdu dha. Mai yaddaa jedhee gafatee?" Tomaasis lafaa ijoolen itti dhaqxee barattu itti ibsee.

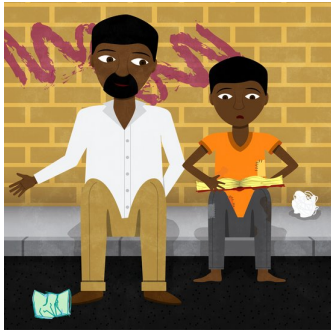

I månedene som følgde vart dei heimlause gutane vande til å sjå Thomas. Han likte å snakka med folk, spesielt dei som budde på gata. Thomas hørde på forteljingar om liv til folk. Han var seriøs og tolmendig, aldri frekk eller respektlaus. Nokon av gutane byrja å dra til det gule og blå huset for å få mat midt på dagen.

...

Ji'oota ittianaan kessatti manadhabeeyni kun Tomaasni walarguu cimsanii qaban. Innis immo namoota wajjiin kessaahu namoota karaa gubbaa jirataniiin hasa'u jallata. Senaa namoota dhaggefachu jallata. Tomaas nama amala garri qabuufi nama namaa tufatu mit. Ijoolen tokko tokko gara guyyaa walakaa irrati gara mana kelloo fi doqiyoo sana deemudhan waan nyataan argatan.

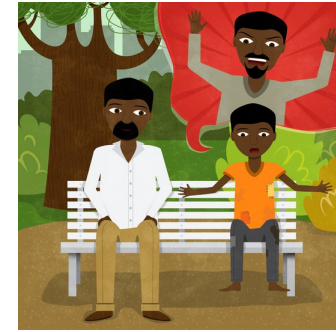

Yeroo Tomaas dhufee Magozee bira ta’u Magozeen immo kitaaba dubbisa ture. Tomaas akkan jedhe isa gafate, “Seena malii dubsitaa?” “Wa’ee mucaa paylata ta’eeti” jedhene Magozee. Tomaas, “Maqaa isaa enyuu jedhe gaafate?” “Anni himbekku, dubbisu hindanda’u,” jedhe Magozeen.

...

Magozwe sat på fortauet og kika i biletboka då Thomas kom og sette seg ved sida av han. “Kva handlar forteljinga om?” spurde Thomas. “Ho handlar om ein gut som vert pilot”, svara Magozwe. “Kva heiter guten?” spurde Thomas. “Eg veit ikkje, eg kan ikkje lesa”, svara Magozwe lågt.

Yeroo walqunnaman Magozee seenaa mataa isaa Tomaasiti himuu calaqabee. Seenaan isaas wa’ee essuma isaatif akka inni itti mana bahee ilaalchisee ture. Tomaas bayee hindubbannes waan Magozeen godhuu qabuus itti himnee. Yeroo tokko tokko manaa nyataa kelloo sanaa kessati hasa’u.

...

Då dei møttest, byrja Magozwe å fortelja si eiga historie til Thomas. Det var historia om onkel hans og kvifor han rømde heimanfrå. Thomas snakka ikkje mykje, og han sa ikkje til Magozwe kva han skulle gjera, men han lytta alltid oppmerksomt. Nokre gonger snakka dei saman medan dei åt i det gule huset med det blå taket.